

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Gyöngyös József könyv- és papírkereskedése,
 hogy a lap szellemi részét illető kölcsön, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.
 — Telefon hívószám 2.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. FEJÉR ANTAL
 ÜGYVÉD.

FOMUNKATÁRS:
Dr. ÉLTHEZ GYULA.

Megjelenik minden szerdán.
 Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor.
 Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.
 Hirdetési díjak a legelőszöriben az elemi díjakkal.
 Készítők nem adták vissza.

A munka ideje.

Nemsokára összeül a képviselőház, a hosszú szünet után. Elérkezett a munka ideje. Minisztereink a hosszú szünet után elkészültek nagyfentosságú javaslatokkal és most azok letárgyalása következik.

Mindenesetre legnagyobb horderejű javaslat, Andrassy Gyula belügyminiszternek a választási reformra vonatkozó javaslata lesz.

Ez a javaslat több tekintetből a magyarságot nemzeti, a magyar szuverenitás élet és létkérdése.

Először azért mert az általános választókerületek beosztásától függ, hogy a tulsulyban levő magyarság minden kerületben megkapja a szükséges többséget.

Másodszor azért, mert nemcsak a választókerületekben szükséges a magyarság tulsulya, hanem a képviselőházban is.

Ugyanis az új házszabaly szerint 150 képviselő, egy tanácskozás, mint a határozathozatal nemcsak befolyásolhatja, hanem a munkarendet és a tanácskozást meg is akaszthatja. Ha már most az új választási javaslatot kezdték el 150 nemzetiségi képviselőnek sikerülne a parlamentbe bejutni akkor egyszerűen összegegyeznének és bármikor sikeresen megobstruálhatóak mindazokat a törvényjavaslatokat, amelyek egyik vagy másik csoportnak akár politikai akár közgazdasági szempontból nem tetszik.

Már pedig olyan fegyvert a választási reform a nemzet elleneségeinek kezére nem adhat.

Sok nyilatkozatot hallottunk és még több újságcikket olvastunk a választási reformról, de őszintén megvallva feunti aggodalmaink nem osztottak szét.

A képviselőház van hivatala, hogy

ezt a javaslatot most a nagy munka idején átgurva egy emelje törvényé, hogy az minden tekintetben az állam, a magyar szuverenitás teljes érvényre-jutását eredményezze.

A képviselőház mostani munkaideje kiterjed az új partörvény reviziojára is.

Ez a nagyfentosságú közgazdasági és ipari javaslat nem találkozik az ország ipartestületei, nagyiparosai és kisiparosai előtt osztatlan megelégedéssel.

Ugyanis az egr ipartestület titkára egy könyvalaku munkában kidolgozta mindazokat a reformokat, amelyet a revizio javaslatnak magában kell hogy foglaljon.

Ez az ipartestület megkereste az ország összes ipartestületeit, hogy a Budapesten november 10-én tartandó nagygyűlésen jelenjenek meg és fogadják el mindazon javaslatokat, amelyek a Szerényi javaslataiban, vagy egyáltalán nincsenek, vagy úgy vannak felvéve, hogy az iparosok érdekeinek sehogymeg felel meg.

E nagygyűlés feladata tehát egy előkészíteni a javaslatot, hogy az a képviselőház elé menten minden osztrák szemponttól tisztán kerüljön.

Legnagyobb szegénységünk az ipari téren az, hogy nincsenek igazi szakértőink, vagy ha vannak is, igen kevesen. Szakerők és tapasztalt, világlátott iparosok hiányában kétszeres szorgalom és lelkiismeretes munka kell ahhoz, hogy az ipartörvény a kívánalmaknak, a különböző országos érdekeknek tökéletesen megfeleljen.

Ez mindenesetre nagy baj! Az t. i. hogy közös vámtérületünk van Ausztriával. Nagyon természetes, hogy Ausztriának tökéletesebb ipara levén, az ő iparaikeivel, a sokkal kezdetlegesebb magyar készítmények nem versenyelhetnek, s ennél fogva a közönség is a sokkal olcsóbb és tökéletesebb idegen

gyártmányokat vásárolja és így fogyasztás hiányában iparunk lassu tempóban fejlődik.

Mig ha felállítanak a vámsorompókat, akkor rá lenne a közönség utalva a magyar gyártmányokra, mert a méreg drága idegen ipari cikkeket csak a vagyonos osztály vásárolhatná.

E két nagy fontosságú törvényjavaslat mellett több apró de mindenesetre országos jellegű javaslat kerül az újonnan összeülő képviselőház elé.

A közjogi viták, amelyek évtizedek óta annyira megbénították a képviselőház munkaképességét, szünjenek meg.

Azok a közjogi viták nagyobbára meddők voltak.

Alig látunk valami haladást. De semmi esetre sem annyit, amennyit az a sok drága időből felemészített.

Elérkezett a munka ideje! Lássunk legalább egy olyan ülészakot, amelyben a képviselőház munkatársai, a közgazdasági javaslatok tárgyalásában merülnek ki és nem abban hogy az 1867. XII. t. cikket hogy magyarizta volna Deák és miként értelmezte Andrassy.

Ha közgazdaságilag erősek vagyunk akkor lehet ismét közjogi vitákkal szorakozni.

A meglevő állapotokon szóval segíteni egy sem lehet.

Az idő meghoz mindent magával; csak arra vigyázzunk, hogy ha majd elérkezett az idő, akkor megragadva az alkalmat, azt a legjobban ki is használjuk.

A vármegyék beosztása.

Legaktuálisabb kérdés gróf Andrassy Gyula belügyminiszter reformjavaslatai között mindenesetre a vármegyék új beosztása, mi a választójog kiterjesztésével kapcsolatos. Ugy a vármegyék új területi beosztása, mint a többes szavazat megvalósítása a magyarság érdekét ki-

vánja szolgálni. A többes szavazat azonban nem nyújt elegendő garanciát a magyarság érdekeinek megővésére, minél fogva a főszavazat a vármegyéknek helyes beosztására esik. Andrassy-nak terveit, bár kétségtelenül még nem ismerjük, mindazonáltal azokból a hírek, melyek eddig napvilágot láttak, elég szerencsésnek mondhatjuk.

Az új beosztás a nemzetiségű lehetőségek arányos elosztását akarja keresztül vinni és ebben a tekintetben Andrassy kijelentéseivel már eleve a közvélemény megnyugtatására törekszik. — Fontos kijelentést tett a függetlenségi pártkörben, midőn azt mondta, hogy «a magyarság tulsulyát a választókerületek beosztásával lehet és kell biztosítani». Kétségtelen, hogy az új beosztás a magyarság érdekeinek nagy szolgálókat tehet, de az is bizonyos, hogy a magyarul tudás a választójog reformjába belefoglalandó, mert e kikötés nélkül minden új területi beosztás csak időleges, pillanatnyi segítség az erőt kapott nemzetiségekkel szemben.

Sajnos azonban a magyarul tudás nem kívánatos meg a már készen álló törvényjavaslat szerint és így Andrassy-nak reformterveit nem tartjuk elégségesnek a magyarság érdekeinek kellő biztosítására. Pedig itt egy, talán századokra kiható reformtervezetről van szó, mi hivatalva volna a magyarság tulsulyát örökre biztosítani.

Az új vármegyei beosztás szerint a Királyhágón innen öt úgynevezett magyar vármegye lesz. Ezek Háromszék, Brassó, Csik, Maros-Torda és Udvarhely.

A tervezet szerint Csikvármegye állana mostani területéből, hozzáadva Maros-Torda vármegye régi felső járásának oláhoktól községeit.

Csikba, a gyergyói és csiki havasok közt négy kapu nyílik Romániából: a gyimesi, a borbóri, a békási- és a tölgyesi-szoros. Ezen jött ide az oláhság lassan a Felső-Maros felé húzóva, hol Gyergyóvárhely és Gyergyó-Vasláb egy félszázad alatt magyar községből oláh többségűvé lett. Csikban azonban még sem volt maradásuk az oláhoknak. Kikerülve az oláhoktól származó székelységet, szivesebben telepedtek

hogy szépen érik a répa, ragyát kapott a dohánnyal, hó ütötte Badacsony tókeit. Sőt brudert is itak Fliess urral, ölelgették, cirógatták; dicserétek, mily hamar megtanult magyarul, már egész pompásan el lehet vele diskurálni; faggatták, mit csinálnak Bécsben, igaz-e, hogy a császár öfelségének egész héten náthája volt, hogy a felséges császárné tizenkét hófehér paripát kapott presentbe a török szultántól, hogy Smerling bajuszt növeszt és hogy Szent István tornyára aranykeresztet küldött a muszka cár?

Fliess ur kétségbe kezdett esni. Ha soká így megy, még majd el is csapják!

— No majd az ebéd alatt! — reménykedett. A pompás ebéd, a lüzes badacsonyi, majd csak megnyitja a száját ezeknek a rejtelmes zalai sphinxeknek is. Majd csak kifecsegnék valamit. Várni és figyelni tehát!

A Deák-had pedig ott állja már körül a pipázó nagy tölgyfaasztalát. — Asztalfőnél «Klára tant», mellette Ferenc, balkezénél legkedvesebb öccse, Gyuri. Az urak husvétii kemény tojást falatoznak, frissen sült hófehér kalácscsal, meg sonkával. Csak imént szentelte föl a templomban a lészó pap. Még harmatos is a szentelt víztől minden falat.

Melléje édes mosolygással, hamis szemvetéssel kínálja sorba az urakat tüzes barackpálinkával Deák György, a csodaszép bécsi olaszvári Profetti Karolina. Udvari dáma volt a Profetti-lány, ott akadt meg rajta a Deák Gyuri szeme, mikor feljárógatót a császár-városba gárdatiszt nagybátyjához. El is vette, haza is hozta Tárnokra, de soha meg nem bocsátott neki érte a diákok. Hát nem akad elég szép magyar leány, akinek beköthetné vón a fejét az a Gyurka!

Am azért Karolina hamar szívébe lopózott minden Deáknak, akárhogy haragudtak miatta a férjeurára. Olyan édes is volt az az asszony, mikor tört magyarul elkezdte «Tyuri-«zni Györgyöt, «té Lajsi-«zni Lajost, «Fejko pácsi-«zni

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

Rómeó.

I.

Téli holdvilágos estén
 Ablakod alatt, óh Istenem
 Eltűnök, hogy boldogság,
 Vagy nátha lesz jövőm.

Árnya végig surran néha,
 A hófehér függöny mögött,
 Te nem tudod, de hídd meg azt,
 A szívem megölköd.

De nem! ... Te kegyetlen vagy ...
 Ah látom nyílik ablakod ...
 Tudtam, hogy hó epedésem
 Hiába nem hagyod.

Látom isteni alakod
 Amint az előtérbe lép,
 De löböt nem, — mert fejemhez
 Vágódott egy cserép.

Emlékezés.

II.

Együtt ülve hallgattuk mi
 A madárkák dalát
 És szótlánul szívtuk
 A virágok illatát; —
 Téptünk ketten akár lombot
 Szedtük a levelet,
 S kérdeztük jóle szeret-e, —
 Nagyon vagy kicsiké? ...

Hogy érdekelt akkor minket
 A kis levél mit mond,
 Reánk hajolt kíváncsian
 A fáról is a lomb. —

És a család kis levélke
 Felelt de mindig mást, —
 Nem hitték el bármít mondtát,
 Mert szerettük egymást.

Nem szedtünk mi fűszálakat,
 Nem kötöttük bogba,
 Nem kérdeztük egymáséi
 Leszünk-e valaha? ...
 Boldogok voltunk mi, abban
 Boldogság volt nekünk,
 Hogy tudtuk, hogy mind a ketten
 Igazán szerettünk.

Majd ha egykor mindkettőnkre
 Ránk borul a halom
 És az esti csöndességben
 Támad hús fuvalom,
 Elküldöm majd fölkeresni
 Drága nyugvó helyed, —
 S megizenem, hogy a lelkem
 Most is téged szeret.

Szigethy Imre.

Deák Ferenc kéme.

Irta: *Csör Gáspár.*

A szentlászói emeletes kastély parkjába egymásután perdel be a sok csengős, négyes fogat. Hatalmas szál emberek kelnek ki a könnyű, agyagfűtő bricskából. A Deák-had — Tárnokból, Kehidáról, Egerszegről. György, Lajos, József az ismertebbek. Még egy, aki kiválk a familiából, bár fél fejfel kisebb a többinél, de mégis nagyobb valamennyinél: egész ország szeme függ rajta, liite, reménye kíséri minden léptét ezekben a szomorú esztendőben Deák Ferencnek.

De hát most nem politizálni jönnek az urak. Husvét másodnapja van s ez a nap zalai összekészés szerint a familia legidősebb tagjának van szentelve. Deák Klárának, Oszterlüber József

feleségének. Hozzája száll e napon vendégségbe az egész familia, hetedhét vármegyéből.

A politika irányában hat hasztalan szimatot, bujkál és fölel most az urak közt az a karscu szalongavallér, aki hivattalvan is legelsőnek érkezett a házhoz. Fliess ur ez a barna legény, bécsi indigens. Az ördög se tudja miféle szél hordta ide ezt a németet és Zala legrejtettebb zugába, a Deák-had göcseji fészkebe. Nem tudja, ám nem is tőri felette a fejét senki. A vendégnek, mig tisztességesen viseli magát, nem néz itt a gyomrába senki. Még kezét is fog vele minden Deák, mikor elibük ment s édeskés mosolyal segíti le őket a kocsirol Fliess ur.

— No György ur, mi újság val Tárnokban?

— Hál' Istennek, szépen érik a répám, Fliess ur.

«Fliess ur» morog egy germán szakramentumot, aminek ez a jelentménye: egy meg a kukac a répátat, nem arra vagyok én kíváncsi! Fliess ur tudniillik a természetes dolgokkal nem törődik. Ó titkokat kutat, minden áron rejtelmes tüneteket, sugást-bugást: komplottot szimatol Göcsejben. Ezért küldték, ezért fizetik, erről kell neki jelentést tenni Bécsben. Mert Fliess ur Bécsnek a spionja, a Deákok, kiválképpen Deák Ferenc oldala mellé kirendelve. Olyan időket élünk akkor, hogy fizetett Fliess urakat küldözgettek felülről, még a Deák Ferencnek házi tülzelyébe is!

Deák Ferenc egyszerre tisztában volt e küldetéssel.

— Ördögöt jött ez ide nyelvünket eltanulni, földet venni, közénk telepedni, ahogy mondja. Spion ez a Fliess ur, gyerekek, vigyázatok elötte a nyelvekire, még ha tréfáltak is. Hej, tréfából se szabad már magyarnak lenni!

A »gyerekek« (a Deák-család tagjai voltak a Ferenc nyelvén) hamar bevették a haza bölcsé intelmét s félve már, hogy Fliess ur köztük settenkedik, még se hall egyebet tőlük, mint-

meg Maros-Tordában, melynek 208 községe közül 77 ma oláh többségű. Követve a Maros folyását, melynek legkivált felső szakaszát lep-tek el, eljutottak Besztercebe s a Mezőségbe, melynek marostordai részén, husz magyar köz- ségből tizet elöláhsítottak félszáz év alatt. A Maros balpartján a Górgény havas csiki olda- laról lezuhodtak Maros-Torda alvidékén a Nyá- rád mellékeig. A Nyárad-völgy székhelyein meg- tört az erejük.

Csikvármegye területét értetlenül hagyta a 32 év előtti rendezés, itt tehát nincs helye a kombinációnak, ha azonban azt fogjuk látni, hogy az 1877. évi rendezéskor Marosközék és a volt Tordamegye egyesítésekor, az utóbbiól a mai Maros-Torda vármegyének éppen felső régei járásához csatolt községek, továbbá a volt Naszód vidékéből, különösen pedig az ugyanakkor Kolozsvármegyéből is hozzácsatolt községek oláh lakossága azóta tért hódított, akkor nincs mit örülnünk annak sem, ha s köz- ségek most vármegyénkhez kerülnek. Annál kevésbbé látjuk ezt szívesen már eleve is, mert természetesen összeköttetéskapszolgát nekik a Maros-völgybe egészen az oláh Gyergyóvá- slábig, Gyergyósalámás és Gyergyóvárhegy oláh- sága, amely három községben az egész csiki oláhságnak szinte egyharmada él együtt kevés- magyarral.

Ennyiben érinti vármegyénket az új vár- megyei területi beosztás. Maga a beosztás szük- séges, azonban sokkal kisebb horderejűnek tartjuk, mint a minő eredményeket Andrassy ahhoz fűz. Legtöbb eredményt nemzeti érde- keink biztosítására mégis csak a magyarul tud- dás törvénybe iktatása hozna.

A szinpartoló-egyesület megalakulása.

Folyó évi október hó 31-én tartotta a törvényhatóság nagytermében alakuló közgyűlését a csikszerepai szinpartoló- egyesület. A közgyűlésen Kállay Ubul főispán elnökölt, ki kelkes agítációjával létrehozta az „Erdélyrészi II. Sziniker-ület“—et s most megalakította ennek szükséges segéd szervét, a szinpartoló- egyesületet. A közgyűlés iránt élénk érdeklődés nyilvánult. A megjelentek között láttuk Fejér Sándor alispánt, Gyalóky Sándor kir. törvényszéki el- nököt, Hajnód Ignac országgyűlési kép- viselőt, Szász Lajos főjegyzőt, dr Uj- falusi Jenő polgármestert és a hölgyek közül többet.

Elnökölő főispán a közgyűlés meg- nyitása után tárgyalás alá bocsajtotta a megalakult szinpartoló-egyesület alap- szabály-tervezetét, melyet lapunk 41-ik számában már közöltünk. Általában el mondhatjuk, hogy a tervezet lényegében

elfogadatot és az az a közgyűlés ké- veset változtatott. A tervezet egyes ré- szeihez hozzá szövezték és módosított in- dítványokat tettek Kállay Ubul főispán, dr Ujfalusi Jenő, dr Élthes Zoltán, dr Pál Gábor, Kormos Emil, dr Élthes Gyula és még többen. A megállapított alapszabályok jóváhagyását végezték a m. kir. belügyminiszterhez felterjesztettek.

A közgyűlés dr Ujfalusi Jenő pol- gármester indítványára jegyzőkönyvi elismerést és közíretet szavazott Kállay Ubul főispánok azért a fáradhatatlan buszgalomért, melyel szinügyünk érde- kében a kerületet és a szinpartoló- egyesületet létrehozta.

A megalakult szinpartoló egyesület tisztviselőit egyhangu kiküldetéssel vá- lasztotta meg. Elnök lett Fejér Sándor alispán, alelnök Gyalóky Sándor kir. törvényszéki elnök, ügyvezető-alelnök Jurkovic Othvár kir. törvényszéki bíró, titkár dr Gaal Endre, ügyész dr Élthes Zoltán, gróza Józsa Géza, pénztárnok Vákár Lajos, ellenőr Pototzky Pál. Vá- lasztmányi tagok lettek: Mikó Bálint, dr Boeskor Béla, Hajnód Ignac, dr Fe- jér Antal, Szász Lajos, Merza Rezső, Pap Domokos, Fekete Imre, Kállay Ubul, Beco Antal, T. Nagy Imre, Szacsnavy Imre, dr Györgypál Domokos, dr Szántó Samu, Bächer Adolf és Daryas Béla.

A szinügyi-bizottságha megválasz- tott: Jenev László, dr Imecs János, Kőszeghy László és dr Élthes Gyula.

E szinügyi bizottságnak lesz feladata, hogy a szinpartoló és szinulálógató közsőség érdekeit és jogos kívánásait képviselje. Ez fog gondoskodni a hár- letek gyűjtéséről is, mivel a községeit sokféle kellelmetlenségű megzabadítja. A hárlelőjegyzések a január-februári szinüvadra már a napokban kezdetüket veszik.

Szóba jött a közgyűlésen egy mük- kedvű előadás rendezése, melyen színre kerül Molnár Ferenc kiűnő vig- játéka, a „Doktor ur“ A szereplők fel- kérésével dr Gaal Endre titkár biza- tott meg. Célja lenne első sorban, hogy az egyesületnek valamelyes alapot biza- tosítsunk, melyből a nagyon érezhető diszlethiány és főképen a meg nem fe- lelő szinpad átalakítása fedezhető, illetve keresztülvíhető volna. A szinpad átalá- kítási terveit Kőszeghy László mérnök vialta magára.

A közgyűlés végén Szász Lajos vár- megyei főjegyző egy igen egészséges indítványt tett. Nem régeiben alakult meg a „Szabad Lyceum“ egyesület, melynek 3-400 korona vagyona van. Mithogy azonban az egyesület nem bizonyult élet-

képesnek, Szász Lajos azt indítványozta, hogy kereatessek meg az egyesület a végeti, miszerint vagyonát, mely amugy is kulturális célok előrére szolgál, bocsássa a szinpartoló-egyesület rendelkezésére. A közgyűlés az indítványt egyhangulag magáéva tetten és elhata- rozta, hogy a „Szabad Lyceum“-ot meg- keresei vagyonának átengedésére.

A megalakult szinpartoló-egyesület- ben — meg vagyunk győződve — egy életképes kulturális egyesület jött létre, mely a szinpartoló közsövégek lépten- nyomon nagy szolgálatot fog tenni.

A közgyűlés Kállay Ubul főispán lelkes éljenzésével őrt véget.

A rendezett tanácsú városok polgár- mestereinek kongresszusa.

A rendezett tanácsú városok országos egye- sülete ez évi október 26-án délelőtti 10 órákor tartotta alakuló közgyűlését az újvárosi háza dísz- termében. A közgyűlésen tevékeny részt vett városunk polgármestere, dr Ujfalusi Jenő is, kit a közgyűlés a számvelő-bizottságha bevá- lasztott. A közgyűlést dr Szentpáli István nyi- totta meg, ki szívesen hívózi a városok megjelent képviselőit és tudatja a közgyűléssel azon örömdetes hírt, hogy a kormány és az országgyűlés a jövő évi költségvetésbe 2.000.000 korona segélyt vett föl a városok közigazgatási költségeinek részbeni fedezésére. Majd kifejté, hogy a városoknak még sok megoldandó kér- dése van; ilyenek a városi kölcsön biztosítása, a kötelező tábiztosítás és a községi takarékpénztár föllállítás. Az alakuló közgyűlés jegy- zőül Esztergom, Losonc és Újpest városok főjegyzői kérj fel. Ez után jelenti, hogy az egyesületbe eddig 39 város lépett be, de azon reménynek ad kifejezést, hogy a közel jövő- ben még sokkal több fog belépni; azonkívül tagjai az egyesületnek 87 polgármester, 471 városi tisztviselő és 8 országgyűlési képviselő.

A tárgysorozat következő pontja értelmében megválasztották a tisztikar. Elnök: dr Szentpáli István. Alelnökök: Wimmer Imre, Mayerszky Béla. Titkár: Várhidy Lajos. Ügyész: dr Föld- váry István, Megválasztották azonkívül még 21 tanácsag: Dr Bogdán Zsigmond, Csenge Gyula, Debreczény István, Folgocs Kornél, dr Francisci Lajos, Gödry Ferenc, Gyimesi Ferenc, Jankó- vits Dezső, Kludik Gyula, dr Matéffy Ferenc, Wagner Sándor, dr Zádor János, báró Diószeghy Zsigmond, Farkas Jenő, Finciscy Mihály, Marsovszky Árpád, Mészáros Károly, Dör Al- bert, Gerisits Zoltán, dr Ugró Gyula és Vecsey Zsigmond polgármesterek. Pótlagok: Somossy Béla, Muzsnay Béla és Palkovits Emil. Szám- véelő-bizottsági tagok: Ródogn Lajos, dr Mak- ray Mihály, dr Ujfalussy Jenő. Pótlagok: Eisel Antal, Schöpp János és dr Sramkó Andor.

Várhidy Lajos egyesületi titkár a jövő évi költségvetési előirányzatot plyassa föl, amit a közgyűlés elfogad; az egyesületi pénzeket a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálog- bankja fogja kezelni. A jövő évi közgyűlés helyének és idejének meghatározását a tanácsra bízták.

Osváth Andor esztergomi főjegyző fölolvasta a belügyminiszterhez intézendő memorandumot

a városok rendelkezéséről szóló új törvényről. Többek hozzájárulása után a föliratot teljes szö- vésében elfogadták. A vitában dr Ujfalussy Jenő polgármester is élénk részt vett.

A városok állami támogatásának módja te- kintetében két módot merült fel. 1. A rekomp- enzáció, amely szerint minden város igényt tart kárpótlásra az állami föladatok ellátására. 2. A szükséghez mért segítség, például a fede- zetlenhiány 50 százalékának az állam részéről való fedezése.

A kongressus mereven egyik megoldási mó- dot sem fogadja el, hanem a kétőlnek az ösz- szegezésére törekszik, s azért azt javasolja, hogy az összes városoknak állami föladatok végzéséért járó kárpótlás fele osztassék föl a városok között, a másik fele pedig osztassék fel azon városok között, amelyeknek 50 száza- léknál magasabb pótdadójuk van, még pedig a pótdó nagysága szerint.

A városi hitelviszonyok rendezéséről szó- volt a megalakított városok országos bank- járól-, a városi kölcsönök konvertálásáról, a községi takarékpénztárakról.

A városi tisztviselők fizetésrendezéséről egy olyan törvényjavaslat benyújtása vált szükség- séggé, amelyben a városi tisztviselők olyan fizetési osztályokba osztatnának be, miként az a vármegyei tisztviselőknél történt s ezen tör- vény oly időben tárgyalandó le, hogy az 1909. január 1-től életbe léptethető legyen. Hogy pe- dig a városok ezen törvényt végrehajlassák, ennél fogva előtegel a 2 millió koronából olyan összeg volna adandó az egyes városoknak, ami a jelenlegi fizetések összege s a rendezett fize- tések összege közli különbségnek megfelelő, amely előleg pedig az 1909. július 1-ig meg- állapítandó állami dofació összegének végleges megállapításakor az egyes városoknak jutandó összegekbe beszámítandó volna.

A szegény nép fája.

Amit néhány nap előtt olvastunk, az elő- hívja tollunkat, hogy ne menjünk el mellette szóltalanul. Néhány sor volt az egész. Kis em- berek nagy bajáról: szegény embereknek a hi- deg ellen való küzdelemről, azoknak a szegény embereknek, akiknek legnagyobb vágya a meleg szoba. Valóban a nélkülözés és sanyargás ne- héz része: a hideg elviselése és ha télen nem pattog a tűz, mikor az ablakon a jégvirág takarja el a nyomot az valóban szivetlepedő. Jó példát adott a földművelésügyi miniszter, mikor azt rendelte el, hogy a kincstári hulla- déktám nem kell eladni, hanem a szegénynek adni.

Az állam nagy erdőtulajdonos. Sok ezer holdra megy erdője. Sok helyen ezek az erdők adják a családnak a nyenyelt, a földművelési. A máramarosi fatermelő, famunkás arról isme- retes, hogy a kincstári erdőben pzemben nemcsak jó munkát végez, de maga is oly tisztessége- sen keres, hogy van mit aprítani a tejbe. De szegény ott is van, másuttal tán több van. A szegénynek életét elviselhetőbbé tenni a job- bak gondoskodása, a szív kötelessége. Darányi miniszter úgy intézkedett, hogy az évenként mintegy tizenkét ezer koronára tehető hulladék-

Deák Ferencet. Meg nem állta volna mosoly nélkül a kókereszt se, mikor magyar szóra nyi- lott vértíros ajka.

Fliess ur is Karolinának csókoltt kezét meg- lepetésében a háziasszony helyett. És Fliess urnak is saját parányi kacójával toltta szájához a pálinkás kupaát.

— Ityék, Fliess ur, ketves egesegire!

Tessék már most kémkedni!

Az a pár szó, az az egy asszonyi pillantás végből megbomlasztotta Fliess urat. Már maga sem tudta, mit mond, mikor mondta:

— Még egyet!

Az olasz menyecske kacagva töltött neki másikat:

— Tessék, natyon szivesen!

Fliess ur árnyékként követte innetul min- den mozdulatát a csodaszép teremésnek. Annak sem esett terhére.

Mire kilgyott a barackos kristályüveg, Fliess ur elfeledte Bécsset, el Bécsnek hatalmas rendőrprefektusát és a hatalmas prefektus atyai intelmét, hogy kivált a magyar menyecskektől őrizkedjek, mert azok hamar megejtik, elcsa- varják a fejét s olyan rebellist csinálnak Fliess urból is, mint a Deákok, pedig azok is Bécs- ben nevedtek, a felséges udvar közelében.

...A pecsenyénel megkezdődött az élénk disz- kurzus. A legélénkebb tracsos, mint mindig, ha Deák Ferenc ott áll az asztalnál. Ő vilte a szót ma is. — Szó szerint így figyelte meg Fliess ur:

— Kitudó mégis ez a magyar konyha!...

Deák Lajos rámondta:

— Sokkal jobb az erdélyi.

Gyuri, aki Bécsben sihederkedett, megrázta bozontos fejét:

— A bécsi sniclit nem engedem!

Fliess ur sápadozott. Mit jegyezzen föl

ezekből? A magyar konyhát, az erdélyi kony- hát, vagy a bécsi sniclit?

Az ebed már végefelé jár, a rebellist Deák- had még mindig — a kolozsvári káposzta tár- gyalásánál tart. Nagy kérdés, elvi ellentét tá- madt közöttük: kell-e tejföl is a kolozsvári ká- posztába, vagy csak paradicsom?

Fliess urat már a »jóléle zalai« környékezi, idegei kimerültek a lelkiismeretes tülelésben, a szemé káprázik, a tekintet a gyomra is korog. Nem evett tudniillik semmit, annyira hűen figyel. Már bontani is kezdik az aszalt, még sincs semmi! Még mindig az az átkozott kolozsvári káposzta. A bécsi borotvált arc ujra ott táncol már szegény Fliess szemei előtt, a fehér abroszon, a velencei kristály poharak közt. S ez a tánc, érzi már Fliess ur, az ő halál- tánc...

Dehogy is az óvé! Másé, sokkal derekabbé! Éles sikoly metszi át az ebedől fölldelt le- végójét. A sikolyt tompa zuhanás követi, ez- meg rémült lármá, urak, asszonyok felugrásra, feldöntött székek dübörgése a kemény padlón, eltört, levert kristályüveg csörgése, majd asszonyisírás, férfiak fájdalmas, tagolatlan kiáltása.

Proletti Karolina sikoltott.

Deák György zuhanat le a székről.

Az előbb még kacagó galamb busan zo- kogó özvegy már.

A családi vendégségbe hát másik hivatlan vendég is furakodott be. A bécsi kém mellé a halál. — Ez is olyan sötét és ennek se hisznek.

A halálnak. Nem is ejteth az meg ilyen könnyen egy Deákot!

Deák Ferenc hóféhérré váltan, remegve ál- tott meg a tetem fölött. Az a megrepedt szív az ő szíve. Az a hidegülő teste az ő teste. Ugy érzi. Szívéhez volt növe, telkébe forrott a Gyuri.

Csak áll a haza bölcsé, csak remeg, csak könnyezik. Egyre hajtogatja:

Nem lehet... Nem hiszem!

Igy zokogott, így rárta az életelen nagy testet a legnagyobb Deák. Még a kö is meg- indult reztető fájdalom. Fliess ur is majd- nem könnyezett, annyira — szégyelte magát. Hogy erre ilyen emberre tudott ő hónapokig kémkedni, erre az emberre, aki fájdalomában is ilyen nagy! A bécsi rendőrprefektus borotvált arca örökre eltűnt Fliess ur szeme elől. Oda- érted a kém a halottas ágy mellé és meg- csókolta Deák Ferenc lecsúszó erős kezét:

— Ne sirjon, tekintetes ur... zokogta a vigasztalást.

Az ünneplő rokonság mindjárt ott marad- hatott — temetésre.

A fiatal szép Proletti Karolina pedig gyá- szos özvegyégre.

Alig vették észre siró bánatában. Csak Fliess ur, a hű udvarló, az tartott ki hűen mellette bánatában is. Hűen, sokáig, teljes esztendeig. Széttépte a bécsi nótészt, nem »jelentette« többé egy kukkot se Bécsbe. Ott maradt Zalatárnok szolgálatkész udvaroncok, ingyenes jó- szághalkormányzónak a fiatal özvegy oldala mellett.

A gyászfátyol viseltes is lett. A hulló köny- nyek kiapadtak. Egy év mulva már azt írta Proletti Karolina Deák Ferenchez, az ő »Ked- ves Ferkó onkii«-jához, hogy mi tőrés-tagadás, férjhez szeretne inneni. Ferkó onkii visszafe- lelje: gyere át hűgom, majd megbeszéljük.

Ott áll már irulva-irulva a gyönyörű olasz asszony a nagy ember előtt. Szégyelt egy ke- veset, hogy ilyen hamar eltudta feledni azt a másik nagyot. Remegve is jön ki a szó fehér geredes fogsorai közül:

— Nagyon fiatal vagyok még, édes Ferkó onkii, hogy férfi nélkül maradjak.

Deák Ferencet megejtette ez a pironkodó, majd nem szüzi vallomás, mosolyogva nézett a szép asszonyra!

— Hát szeretsz valakit, Lina?

A kis menyecske most se bírt mást mon- dani, csak azt, amiért már nem haragudott meg előbb ez a nagy ember:

— Nagyon fiatal vagyok még, édes Ferkó onkii, hogy férfi nélkül maradjak...

«Ferkó onkii» most már szeretettel vonta ölébe a remegő galambot:

Jó, hát kis hűgom, nem bánom na! Aztán kihéj akarnál menni, te kis boldog?

A Fliess urhoz...

«Kis hűgom» úgy eltaszította magától Deák, hogy felbukik, ha hirtelen meg nem kapja.

— Ahhoz a spionhoz! Nem saégyenled magad?!

— Ne... ne... ne... édes Ferkó onkii! Ne bántsa Henriket! — emelte fel most már tiltóan a kezét az özvegy is.

Most, mikor szerelmesét bántják, bátor sas már a remegő galamb! Eddig remegő ajka erőcs szavaakra nyílik, lehajlott fejét büszkén veti fel a hatalmas Deákra s a kicsi teste sü- gárként kiegyenesül, mintha fejét nőtt volna meg pillanat alatt.

— Henrik nem spion! Becsületes magyar ember lett belőle, erre esküszöm! És engem úgy szeret...

Eddig tartott a »vakmerőség«. Ennél a szó- nál ujra a szemérmes, bátoriatlan asszony lett Proletti Karolinából, aki sirva temeti arcát kezébe, úgy közelít ringó, lassú léptekkel vissza ahhoz a szigorú vasemberhez, hogy megkérlelje.

Deák Ferenc haragja eltűnt s újra simó- gítja már azt a remegő galambot, azt a gyö- nyörű virágszálat:

No, ha csakugyan annyira szeret az a spi... az a Fliess ur, hát erigyi, hozzá Lina hűgom, elmegyek a lakodalmatokra!

fát ezennel ne adják el, hanem engedjék a szegény lakosoknak ingyen elhordani téli tüzelő szerkezt. Ezt a hulladékát csak az szedheti, aki szegény és minden, egyes emberek csak annyi jussa van hozzá, amennyit elfüzel. Olyan jogtalanságra a miniszter nem ad alkalmat, sőt szigorúan felügyelteti, hogy jászándékából ilyesmi ne legyen.

Tudjuk, hogy a miniszternek felügyeleti gondolja két irányu, egyrészt az állami javaknak minél jobb kihasználása, értékesítése; másrészt számot kell vetnie azokkal a nagy köztekinetivel, amelyeket az egész ország a kincstári gazdálkodás minél nagyobb anyagi sikere érdekében méltán támaszt. Tudjuk, hogy mióta Darányi földmivelségi miniszter az ország mezőgazdaságát kormányozza, a kincstári erdei üzemek jóval nagyobb hatalmassá fejlődtek. És lám e mellett milyen jól elfér a szegény emberekre való segítés emberbaráti elve is.

Hogy a kincstár, mint eredeti birtokos a hulladékát a szegény embereknek tüze valóul ingyen adja, ez csak egy dolog. De igen bezedés és felettebb jellemző. Jellemző arra, hogy minálunk a szegény néppel igenis törődnek és érdekeit a kormány szeretettel gondozza. Ennek a népszegítésnek a szelleme több irányban mutatkozik. Bizonytal mindenki elhiszi, hogy a legfőbb jó, amit tehetünk: munkához segíteni azokat, akik dolgozni szeretnek. Ennek az elvnek a jelentőségét alig érezték valaha egy át, mint ahogy a mostani kormányzat teszi. A mezőgazdasági munkás, ha dolgozni akar, kaphat munkát, mert minden faluban ott van részére az ingyenes munkaközvetítő, aki munkához segíti. Mutassunk-e arra az ügykezetre, amellyel az okserü gazdasági ismereteket télen át terjesztik; elmondjuk-e újra, hogy a téli háziiparral való foglalkoztatás érdekében mily mélyreható és körültekintő intézkedések történek? Pedig mindezek a föld népének jobb létéért történek.

A szegény ember lája csak egy dolog így magába, de ha csak egy kicsit tovább nézzük a dolgot, megfogjuk látni, hogy amily ember-séges szándék szállt meg azt, ép olyan ember-szeretetet szolgál vezérlő csillagul a szegény ember minden rendű bajának intézésében. Ha az ember ezeken a dolgokon végig néz, kénytelen beismerni, hogy bizony nálunk joggal nem lehet elmondani, hogy: «a szegény emberrel nem törődik senki!» Hát persze hulladékát nem adhat az állam mindenkinek, de ad oktatást, kiképzést, közvetít munkalehetőséget, csinál segélypénztárt, igazságos törvényeket alkot, szóval a boldogulást mindenkinek lehetővé teszi. A sájt galamb várása helyett azonban meg kell fogni a kapanyelet. Erről a kapanyélről az a tréfás mondás járja, hogy néha a kapanyél is elsül. Bohócok tréfa ez, de az igaz, hogy a kapanyél s más egyéb szerszám boldogságot és jólétet ad, ha — az ember akarja.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A király elutazása.** A király a napokban Bécsbe fog utazni; ezzel a királynak közel két hónapi itt tartózkodása véget ér.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Beke András képviselt gazdasági szaktantitót a csongrádi önálló gazdasági ismétől iskolához gazdasági szaktantitóvá nevezte ki.

— **Ügyvédi kamarák köréből.** A marosvásárhelyi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Bolár Adolf ügyvédet Csíkszentmárton székhelyi, dr. Raffinger Sándor ügyvédet szintén Csíkszentmárton székhelyi a kamaránál vezetett ügyvédek névjegyzékébe felvette.

— **Államsegély az erdélyi róm. kath. státusnak.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter az 1909. költségvetésbe az egyházak segítségére 8.873.422 koronát irányozott elő, melyből 82000 az erdélyi róm. kath. státus javára fog adható.

— **Meghívó.** A csíksomlyói róm. kath. főgimnázium tanuló ifjúsága Szent Imre hercegnek, az ifjúság védőszentjének tiszteletére folyó évi november hó 8-án d. e. 11 órakor az intézet nagytermében iskolai ünnepélyt rendez, amelyre az érdeklődő közönséget ez uton hívja meg az igazgatóság. Az ünnepély műsora: 1. Ének Szent Imréről, vegyeskar harmonium kísérettel. 2. Ünnepi beszédet mond László Antal VIII. oszt. tanuló. 3. Románc, Nyzisnyaitól; lenor-szólo harmonium kísérettel, éneklő Fereny Sándor VIII. oszt. tanuló. 4. Oray Alajos: Ének Imre herceg, szavalja: Rusz Sántha István VI. oszt. tanuló. 5. Audencio és allegretto Marastól; hegedűn előadja: Fekete Endre III. oszt. tanuló. 6. Mindszenti Gedeon: A gerlepér, szavalja: Sándor Gergely VI. oszt. tanuló. 7. Nemzetidál, térfikar harmonium kísérettel. 8. Kurucdalok, előadja: az ifjúsági zenekar.

— **Értesítés.** Dr. Harmath Leo járási tisztiorvos külföldi utjáról haza érkezvén, orvosi gyakorlatát megkezdte.

— **A cselédtörvény életbelépése.** A gazdasági cselédtörvény november hó 1-én lépett életbe. Az új törvény értelmében minden egyes gazdasági cselédnek cselédkönyvet kell váltania. A cselédkönyvet a község állítja ki, ahol a kérelmező a legutóbb egy teljes évig lakott.

— **A székely háziipar.** A kereskedelmi kormány a székely háziipar fejlesztését nagy gondallal üzi s az iparfejlesztési osztály szakavatott munkásságának nagy része van abban, hogy a székely háziipar a székelység nagy rétegének jóléti előmozdító foglalkozásává lett. Nemcsak a szűkebb Erdély, de a nagy Magyarország, sőt az ország határain túl is nagy keresletnek örvendenek a székely háziipar készítményei olyannyira, hogy a háziipar termékeinek értékesítésére alakult szövetkezetek elég szépen fejlődnek s mindjobban terjednek. Ha a magyar kereskedelem forgalomba hozza ezeket a készítményeket, nemcsak hazafias dolgot végez, de olcsóbban is szerezheti be ezeket a tárgyakat, amelyeket eddig Németországból a hazai termékkel sokkal drágábban vásárol.

— **Áthelyezés.** Imreh Ferenc m. kir. erdészti a sepsiszentgyörgyi erdőhivataltól hasonló minőségben Csíkszeredába helyezték át.

— **A mezőgazdasági kamarák és a kisgazdák.** A Magyarországi Kisbirtokos Szövetség megdöbénissel értesült arról a körülményről, hogy a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége Budapesten megtartott évi nagygyűlésén gróf Andrássy Sándor, gróf Hoyós Miksa, gróf Dessewily Emil, gróf Keglevich Gábor nyíltan állást foglaltak a mezőgazdasági kamarákról szóló törvényjavaslat ellen. Miután pedig ezen törvényjavaslat mielőbbi törvényerőre emelkedése éppen a magyar kis- és középbirtokos osztály sürgős érdeke, visszautasítandónak látja éppen gróf Almássy azon kijelentéseit, mely szerint ő a kisgazdák érdekeit is indokolta az említett törvényjavaslat előadását. A napokban megtartott igazgatótanácsi ülésén a Magyarországi Kisbirtokos Szövetség Hunyár László igazgató javaslatára egyhangul kimondotta, hogy az ügyet öszszes szervezeti naggyűlésre elé terjeszti, a kamarai törvényjavaslat megmagyarázása érdekében alkalmas személyeket küld ki s a magyar kisbirtokosságot ugy a megtartandó gyűléseken, mint sajátja útján is felvilágosítja a nagybirtokosok ellenakciója helytelenüléséről. Ohajtásait egyuttal írásba foglalva, monstre deputáció útján juttatja ugy a földmivelségi miniszterhez, mint a magyar országgyűlés képviselőházához.

— **A takarmányhiány.** Darányi földmivelségi miniszter újabbán ismét megkereste az öszszes vármegyei községdudák előadókat és gazdasági tudósítokat, hogy a takarmányhiányban szenvedő vidékek állattartó gazdák közönsége érdekében a vidékükön eladásra szánt takarmánykészletekről, az eladási ár pontos feltüntetésével még november hó folyamán is és pedig 5. és 20. napjára, a miniszterhez értesítéssel szolgáljanak. Az így bejelentett takarmánykészletek kimutatásba foglalván a jövő hó folyamán is kiadandó újabb kimutatásokkal kikégszítve az inségszben szenvedő vidékek gazdák közönsége részére rendelkezésre fognak bocsátatni.

— **Döntvény vadászati ügyben.** A belügyminiszter egy felmerült esél alkalmából elvi jelentőségű határozatban mondotta ki: Engedély nélküli vadászat miatt nem büntethető az, aki előzőleg a kérdéses területen a vadászatra engedélyt bírt, bérisszagsát is fizetett és a bérlepk egyike által azután a vadászatra eltiltatott, amelly területéről a vadór által értesítettelt.

— **Az állításkötelesek figyelembe.** Felhívatnak az 1886., 1887. és 1888. években született, 1909. évben fősorozás alá kerülő állításkötelesek, hogy a törvényes következmények terhe alatt folyó évi november hó 15-ig a rendőrkapitány, mint katonaiügyi előadónál jelentkezzenek. Egyben tudtal adják az is, hogy az esetleges kedvezményre jogosultak is ebbeli igényüket ugyanezen napig bejelenteni kötelesek.

— **A tulipánmozgalom számokban.** A m. kir. központi statisztikai hivatal közzétette a magyar szent korona országainak folyó évi július havi külkereskedelmi forgalmára vonatkozó adatokat. Ezen adatok szerint behozatalunk értéke az évi január-július hónapokban az előző évi 816.1 millió koronával szemben 878.6 millió koronával volt s ebből 674.4 millió korona Ausztriából való behozatalunkra esik. Kivételünk az 1908-ik év első hét havában 804 millió kor. volt, mely öszszegben Ausztria 573.7 millió koronával részesedett. Árumérlegünk e szerint ezen hét hónap alatt 74.6 millió behozatali többletet a múlt évhez képest 107.7 millió koronára. Behozatalunkban legnagyobb öszszeggel a textilipar kész gyártmányai szerepelnek. Ezen árúk behozatali értéke a folyó év első hét hónapjában 237.4 millió koronát tett ki s ezen öszszegben Ausztria nem kevesebb, mint 232.3 millió koronával részesedett. A tulipánmozgalom harmadik évében tehát a magyar piac nagyobb mérvbe veszi igénybe Ausztria gyártmányait, mint az előző években.

— **Tíz.** November hó 2-án este fél 9 órakor Orbán Sándor csíksomlyói földmivelő gaz-

dának a csüre és egyéb gazdasági épületei tüzet fogott és porrá égett. Az oltást meg sem kísérelhették, mert a vízpuska meglagadta a szolgáltatást és e miatt csupán a szomszéd épületek biztosítására szorított a nagyszámban kivonult tüzoltó közönség. Az épületek ugyan biztosítva voltak, de a bennégett nagy mennyiségű takarmány nem térül meg. — A tűz messze bevilágította a vidéket és városunkból is igen sokan kimentek Csíksomlyóra.

— **Az ipartestületek országos nagygyűlése** folyó évi november hó 10-én tartatik meg Budapesten. A csíkszeredai ipartestületet Hajnó Ignác orsz. gyűl. képviselő fogja képviselni.

— **Ázsial sötétség.** Csíkszereda legöregebb emberei sem emlékeznek olyan vak sötétségre, mint amilyen a napokban városunkra szállott. Este hat-hét órakor az emberek már egymással karamboloztak az utcákon, mert a legélesebb szeműek sem bírtak egy lépést előre látni. Nyugodtan lehet állítani, hogy nincs egy ember a városban, kit a jogos felháborodás érintetlen hagyott volna, mert az utcára kimenni valósággal közveszélyes volt. Nem égett egyetlen egy lámpa sem, pedig még a naptár szerint is világítani kellett volna. A város nemes előjárósága azonban kutyába sem veszi az adózók jogos kívánságait és inkább akkor világít, mikor nem kell, de soha sem, mikor annak szükségé van. Hadd tapogatózzanak az utcán járók házról-házra, míg valahára megtalálják portájukat kitünő tapintó érzékükkel. Az asphalt levezetőinek fedelei is igen sok helyen hiányoznak és mi csak azon kell csodálkozzunk, hogy nincsen tele a csíkszeredai közúthálózat látótörött szerencsétlennel. Ezen sürgősen orvoslandó mizeriákat a napirendről az előjáróság kellő gondossággal által levezethető.

— **Kaszinó-estély.** A helybeli Uri Kaszinó vigalmi bizottsága, Gyalókey Sándor elnöke alatt, folyó évi október hó 30-án ülést tartott, melyen végleg elhatározta, hogy az első estélyét november hó 7-én rendezi. A jöhrü estélyi iránt nagy fokú érdeklődés mutatkozik ugy a városban, mint a vidéken. Az előjegy-zési évek már szétmentek s azokból megállapítható, hogy első kaszinó-estély népes és látogatott lesz. Az estélyen Ráduly B. Árpád zenekara muzsikál, ki már több ízben bebizonyította, hogy akár talp alá, akár fülbe muzsikálni jól tud.

— **A csíkszentmártoni gyógyszerértárzadót cserélt.** Mint értesültünk a csíkszentmártoni gyógyszerértárzadót tulajdonosától átvette Szeremley Tihannér okleveles gyógyszerész, ki tehetséges fiatal szakképzett gyógyszerész és így alapos remény van arra, hogy a csíkszentmártoni közegészségügyi kör, a megbízhatóság tekintetében örösis haladott előre.

— **Óriási tökök.** A Székely Nép-írja: Komollos községnek csodája van. Tök János odavaló lakosnak kertjében két darab sütőtök termelt, melyeknek egyike 57, a másika 50 kilót nyom. A község csodájára jár az óriási tököknek, melyek most a termelővel együtt hárman vannak.

— **Zsögöd-fürdőn** november 1-től kezdődőleg csak szombaton és vasárnap lehet melegfürdőt kapni.

— **Kérelem a zongorajátzókhöz.** «A magyar nemzeti zene műformáit és sajátosságait» szándékunk megírni és ezért hazafias tisztelettel felkerem a zongorajátzókhöz közül azokat, akik cigányos modorban, vagy naturalista-módon játszanak, hogy a magyar nota játékmódorát, zamatos, szenvedélyes karaktert ne hagyják elveszni, elrejtve az ismeretlenség homályában, hanem akár kótába foglalva, akár az általuk használt magyaros futamokat, átmeneteket stb. ismertetve örökítsék meg. Ha más népek nemzeti zeneje oly sajátosságokat tüntet fel, ami fajj karakterüket büszkeséggel tölti el, a magyar is joggal követelheti, hogy zenéjét, a delibabos román csapongó, sirva vigadó nótait, a magyar lassu és friss csárdás játékmódorának nemzeti jellegét egész Európával elismertessük és az utókorszámmal megmentsük. Kéziratokat, kótákat vagy szívségéből atengedett saját szerzeményeket méltóztatásuk címre (Erdős Tivadar tanár, Besztercebánya) küldjen. Hisz minden városnak megvan a maga nótaéneklője és cigánya, aki a dalt megzenesíti. Ne hagyjuk elveszni nemzeti kincsünket! Gyűjtőknek megküldöm viszonzásul: «Uj és briliáns zenei hatások a zongorajátékban» című népszerűen megírt és hangjegymintákkal ellátott műveket.

— **A macska, mint a difteritisz terjesztője.** A macskának a difteritiszre nagy hajlandósága van. Nemrég Angolországban difteritisz pusztított és mint később kitünt a betegség a difteriabeteg macskáról ragadt át az emberekre. A macskánál a betegség köhögésben jelentkezik, azért az ilyen állattól óvjuk gyermekeinket és egyáltalában nem egészség és tanácsos a gyermekeknek kutyával, macskával barátságot kötni.

— **Oktató táblák tűzvész esetére.** Berlin mellett, Wilmersdorfban, a tanács plakátokat készítetlelt, melyeket ingyen osztott ki a háztulajdonosoknak, a kapuk aljában leendő kifüggesztés céljából. Nagy betűkkel négy körül-ményre hívják föl ezen a plakáton a lakók figyelmét: 1. Minden tüzesetet, ha még oly kicsi is, illetve ha keletkezéscsckor még oly jelentéktelennek látszik is, azonnal jelezni kell a tűzoltóknál. 2. A házhoz legközelebbi nyilvános tüzjelző állomás vagy telefon itt meg itt van. 3. A lángbaborult helyiség ajtaja a tűzország megérkezéig maradjon zárva, s ha a kitűdülő füst a lépcsőt már elárasztotta, maradjon mindenki a lakásban, melynek a lépcsőre nyíló ajtaja hasonlóképpen betendő. 4. Aki füstön keresztül megkísérel a menekülést, az ne a szájon, hanem az orrán keresztül vegyen lélekzettel és lehajolva iparkodjék kifelé.

KÖZGAZDASÁG.

A "Hermes" Magyar Általános Váltótulért Részvénytársaság, Budapest, heti jelentése a tőzsdé-forgalomról és pénzüclről.

Budapest, 1908. október 29.

A budapesti értéktőzsde az elmúlt hét folyamán ismét visszaesett a teljes üzletellen-ségbe és változatlan arányok mellett a hely-zen is változatlan maradt. Egyedüli érdeklődés tárgyát az utolsó prolongáció lefolyása képezte, mely azonban szokatlanul simán folyt le, mint-hogy egyrészt a pénzüviszonyok várakozáson felül kedvezőek, másrészt pedig a kötelezettségek a minimumra redukálódtak. Általában az irány-zat barátságosnak mondható és az arányok tartottak is maradtak, azonban az üzlet fejlődéséről szó sem lehet, úgy hogy nemcsak a helyi értékek, hanem a vezető értékek arányai is névlegesek. Az üzletelenség folyamán forgalom tárgyat csak néhány helyi papir képezte, és ezek közül feltűnő arányam-változást mutatnak a budapesti közúti vaspálya részvények és a beocsini cementgyári Unio részvények. Mindkét részvény arányoma tartós javulást mutat, előbbiek 557-ig utóbbiaké pedig 614 koronáig, emelkedett.

Lényegesebb arányamváltást tüntetnek fel továbbá a hadfelszerelési részvények, melyeknek arányoma nagyobb cladásokra 235 koronáról 220 koronára csökkent.

A pénzpiac helyzete változatlan és a sors-jegypiac teljesen el van hanyagolva.

Szerkesztői üzenet.

F. J. Székelyudvarhely. Versei igen jók, de egy-szerre nem hozhatjuk. Majd sorát ejtjük mindenkuek.

Sz. 8706--908. tükvi. 2—3

Hirdetmény.

Csíkszentimre községre nézve az 1882. XXIX. t.-c. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekijegyzőkönyvből való bejegyzése iránti eljárás befejeztetvén, ez azzal a fel-szólítással teletik közé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján, -- ideértve e szaka-szoknak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. a) pontjában fog-lalt kiegészítéseit és valamint az 1889. XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközlött bejegyzések, vagy az 1888. XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törlésére érvénytelenségét kimutathatják e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1909. évi április hó 10-ik napjáig bezárólag a tükvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset, annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-c. 16. és 17. §-ainak eseteiben ideértve az utóbbi §-nak az 1883. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondá-sait hat hónap alatt, vagyis az 1909. évi á-prilis hó 10-ik napjáig bezárólag a tükvi hatóságához nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pont-ban körülírt eseteken kívül az eljárás csak anna-k folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulaj-donjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a tükvi hatóságához hat hónap alatt vagyis az 1909. évi április 10-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéssel, csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jo-got szerzett harmadik személyek jogának sérel-m nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszermásolatokat is adtak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a tükvi hatóságnál átvethetik.

Csíkszentmárton, 1908. évi szeptember 19. Dr Szabó, kir. járáskötő.

ÚJ DIVAT-ÜZLET!!!

Van szerencsém Csíkszereda és vidéke n. é. közönségének b. tudomására hozni, hogy Csíkszeredában a Szathán G. féle sarok üzlethelyiségben a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

NŐI- ÉS FÉRFI-DIVATÁRU-ÜZLETET

nyitottam. Személyesen tett bevásárlásom folytán a legelőkelőbb forrásokból szerzetem be árucikkeimet, nagy gondot fordítva a mélyen tisztelt közönség legnesszebbmő igényeinek kielégítésére, szemellett tartva áruimnak kitűnő minőségét, miáltal a versenyt félve, a teljes bizalmat kiérdemelni leand a főcélom. Mély tisztelettel kérem tehát a t. vevő-közönséget, hogy minden tekintetben kifogástalanul berendezett üzletemet vásárlási kötelezettség nélkül megtekinteni szíveskedjék s így személyes meggyőződést szerezni áruim kitűnő minőségéről és szolid áraitól. Kiváló tisztelettel

Szekely Ödön, női és férfi-divat-üzlete, Csíkszereda.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt vendégeimmel tudatni, miszerint

borbély és fodrász-üzletemet

áthelyeztem saját házámba, a Hargita-utca 39. házszám alá, (a pénzügyőri laktanya mellé).

Kérem az igen tisztelt közönség szíves pártfogását és vagyok

kész szolgálatul

BORSODI GÉZA,

fodrász.

4-6

TÖRLEY PEZSÓ
CASINO
TALISMAN
GRAND VIN

A legelőcsőbb bevásárlási forrás

FEKETE VILMOS

Illatszertárban, Csíkszereda

Kapitatók a legfinomabb illatszerek dekagramonként és mindennemű arcz- és kezápoló szerek. Gyógy- és virágszappanok

Az Inda-sósórszesz főlerakata.

Petrol-hajszesz korpa és hajkihullás ellen **Hajrak-regenerator** az ősztől hajnak visszaadja az eredeti ifjúkori színét, valamint mindennemű különlegességek raktára.

A Thymol és Stomatin fogápoló szerek a legjobbak. A **Trifoleum** (hajpetrol) hőlgyeknek állandó hajápoláshoz nélkülözhetetlen. — A **Honey Jelly** a legjobb kozmometo.

Vidéki megrendeléseket legpontosabban eszközöltek.

17

Első csíkszeredai női- és férfi fodrász-üzlet.

FIGYELEM!

A fővárosban és nagyobb vidéki városokban kedvelt **ondulations legújabb divatu női hajviseletekről és fésülésről**, külön berendezett női fodrász-üzletemben készséggel **díjmentesen** kellő utasításokkal és oktatásokkal szolgálók.

Kiváló tisztelettel

Szabó Lajos női- és férfi-fodrász Csíkszeredában.

Szembeyvált hajak kiváló szüre festetnek.

OSZTÁLYSORSJEGYEK

a XXI-ik sorsjátékra kaphatók

Szvboda József

könyvnyomdájába Csíkszeredában.

Huzás 1908. november hó 19 és 21-én.

GŐZ-, HŐLÉG ÉS GYÓGYFÜRDŐ A SZOBÁBANI

Száz es száz orvos korszakot alkotónak jelentette ki az egészségápolás terén. — Közismert dolog hogy

REUMA, CSÚZ ÉS KÖSZVÉNY

ellen az egyedüli biztos hatású szer a hőfürdők :: (gőz- hőlég és gyógyfürdők) rendszeres használata ::

A „Sanitás” szobafürdő készülékkel otthon lakásának bármely szobájában a leghatásosabb gőz- és hőlég fürdőt készítheti bárki, 5 percz alatt 5 fillér költséggel. A lakásban a kényelem netovábbja. Kipróbált biztos hatású szer nátha, torokfájás, bélrenyheség, álmatlanság eseteiben. stb. Nélkülözhetetlen minden egészséges embernek is. Használat után teljesen összehajtható és valamely szekrény mögé állítható.

A készülék megtekinthető vétel-kötelezettség nélkül Szvboda Józ. képviselőmnél helyben, sőt kívánatra háznál is bemutatattatik.

FÖRSTNER ALADÁR

a „Sanitás” szobagőzfürdő-készülék egyezőlly gyártója. Budapest, VII. kerület, Alsóerdősor 30. sz. Telefon 97—51.

KARÁCSONYI OCCASIO!

Tudomására hozom a t. vevő közönségnek, hogy tul nagy áruaktárom arra kész-tet, hogy folyó évi november és december hónapokban áruaktáromnak igen nagy részét a rendes árártól eltérőleg tetemesen leszállítsam. — Ez alkalomból tehát

KARÁCSONYI OCCASIÓT RENDEZEK.

- 1 méter igen jó mosó kreton minden színben 24 krtól feljebb.
- 1 méter legfinomabb „Cosmanos” levantin 29 " "
- 1 mtr tiszta gyapju Delain szép választékban 60 " "
- 1 méter nagyon jó mosó Delain (bordűrös) 34 " "
- 1 mtr 50 cm. széles taft selyem minden színben 1 frittól feljebb.
- 120 cm. széles gyapju szőr-szővetek 60 krtól feljebb.
- 120 cm. széles gyapju Zibellin posztók 85 " "
- 140 cm. széles zsolnai tükör posztó kosztümnek 2 forint 95 kr.
- 70 cm. széles gyapju angol flanel mosható 90 krtól feljebb.
- 120 cm. széles félgapju Loden női ruhának 53 " "

Továbbá felhívom a t. vevő közönség b. figyelmét más árucikkeimre is, ugymint: női kabátok, kalapok, szörme colier és boák, toll nagy kendők, hárász és piszoch kendők, férfi toll kabátok és ruhák, valamint minden minőségű cipőkben igen nagy választékot tartok. — Beesés látogatásokat kérve, maradok teljes tisztelettel

NURIDSÁNY MÁRTON,

női- és férfidivat-üzlete, Csíkszeredában.

2-6

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénz-ügyminisztérium** ellenőrző közegei a Magyar Kir. Szabad. Osztály-sorsjáték (XXIII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1908. november hó 19. és 21-én tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók. — Budapest, 1908. évi október hó 25-én.

MAGY. KIR. SZAB. OSZTÁLYSORSJÁTÉK IGAZGATÓSÁGA.
LUKÁCS. HAZAY.

Egy alig használt,
de jó állapotban levő
HARISNYAKÖTŐGÉP
jutányos áron eladó
Lázár Krisztinánál, Csikdelnén.

HIRDETÉSEK

olcsó árszámítás mellett
közöltetnek s felvételnek
A KIADÓHIVATALBAN.

Czáka Béla, mészáros és hentes, Csíkszereda.

A fogyasztó közönség szíves figyelmét felhívni kívánom évek óta fennálló mészáros üzletemnek

HENTES-ÜZLETTEL

való kibővítésére, melyet teljesen új gépekkel szereltem fel és nem kíméltem semmi anyagi áldozatot, hogy a fogyasztó közönséget tisztán kezelj, legizletesebb, friss hentesárukkal szolgálhassam ki, u. m.:

Párisi, lengyel, füstölt és szalámi-kolbász, vörös és stb. cikkekéből.

Főtörökvésem, hogy a fogyasztó közönség legkényesebb igényeit is minden a hentes-üzlethez tartozó árukkal kielégíthessem, versenyképes árukkal.

Vidéki megrendeléseket is a legpontosabban eszközöltek.

Hosszurovó Cement Födélcserép

iroda: Kapu-utca 15 sz.

majdnem határtalan tartósságu, igen könnyű födőanyag, olcsó áron kapható
PORTLAND CEMENT GYÁRNÁL BRASSÓBAN.

iroda: Kapu-utca 15 sz.